

27 Afstemming (4) De Brabantse bard uit België

12032023

Harrie Regtering¹

‘Zald’ mhebbe’ is de bij zijn voorstelling passende titel. Vindt hij zelf, als iemand hem ermee begroet. Hij vertelt zijn verhaal dat de zaal tot daar aan toe wel kent. Zoals ze zijn liedjes kennen. Hij is ‘ene luie mens’, zegt hij van zichzelf. Met maar 160 liedjes in 45 jaar. Samen met twee multi functionele musici laat hij het publiek liedjes mee fluiten en meezingen. Zijn vertrouwde stemgeluid en onvervalst Brabants in de verhaaltjes tussendoor schept sfeer. In die verhaaltjes zit het nieuws uit deze voorstelling voor dit publiek. Ze vullen het verhaal ermee aan dat ze al hebben.

Nieuwe liedjes, handig verpakt tussen een paar Brabantse hits van weleer. Dat de lucht nog vol dagen zit wil iedereen – op leeftijd, maar springlevend genoeg om naar dit zaaltje toe te komen – graag met hem geloven. Ze zien zichzelf zoals hij zichzelf op een oude foto ziet: jonger. Maar toch ook al 74 over 14 dagen. Zo’n beetje de gemiddelde leeftijd in de zaal.

‘Gerard hou daar mee op’, is zijn tekst als hij weer aan iets begint dat hij niet volhoudt. Zoals vanaf de 8ste verdieping van zijn flat in Gent (B) elke ochtend een foto maken van de zonsopgang. Ondanks het vertrek uit Brabant voelt zijn publiek zich thuis bij hem. Hij hoeft niet te zeggen dat een van de musici zijn man is voor wie hij verhuisde. Hij is artiest, hè. Hier heerst waardering voor wie je bent. Thuis kijk je daar wellicht anders tegen aan.

Brabants levenslied is het, passend bij de ervaringen van de naoorlogse generatie. Met een identiteit van zichzelf niet op de borst slaan van ene goeie mens zijn. Of om welke andere prestatie dan ook. Liedjes over de worsteling met geloof in een direct gesprek met God ‘himsel’. Of over de vraag of je moedig genoeg geweest zou zijn om op te staan tegen wat er met mensen in WO II gebeurde. Liedjes van zon en zand, van lijf en leden, van natuur en het gewoon bestaan. Liedjes die met de tijd mee bewegen. Tot waar die mensen net als hij zelf nu zijn gekomen.

Levensvragen over verhuizen van groot naar kleiner en van moeten opruimen wat al jaren bewaard is zonder er nog naar om te kijken. Doos open maken of dicht laten zitten? Van in een park gaan zitten en niets doen. Behalve om je heen kijken naar wat anderen, in allerlei leeftijdsgroepen doen. Gebruik makend van metaforen over verplaatsingen in de ruimte en in de tijd. Zoals water dat van een gletsjer af uiteindelijk de zee in stroomt.

Herhaaldelijk wordt zijn publiek bedankt voor het samen met zijn musici mogen spelen. En voor de gesprekjes na de optredens, de mailtjes en appjes met ideeën voor liedjes. Die hij in boekjes opschrijft. Uit zo’n contact komt dat liedje over dementeren voort (zie 26 Ervaring en zo verder). Ook live is het weer aandoenlijk.

¹ regte061@planet.nl; www.watiknietbegrijp.nl

Hij zingt ook over iemand die je bij je wilt blijven houden, ondanks de dood. Dat onbekende liedje herinnert aan onze belangrijkste reden om hier te zijn. De voorstelling in onze eigen stad bleek uitverkocht. Daarom weken we uit naar deze Brabantse plaats. In dit optreden is hij in levende lijve voor ons zoiets als het derde familielid van de twee geliefde broers. Die we al jarenlang dichtbij hebben. Een woont al langer in Nieuw Zeeland dan in Brabant. Hij kwam terug om zijn broer in diens laatste weken bij te staan. Ze spraken met elkaar in de taal die de Brabantse bard hier ook spreekt. Waar ze om die reden ook fan van waren. Dat gaf hun het gevoel van thuis zijn, verbond heden en verdriet met verleden en jeugdgeluk. De gedeelde taal vergemakkelijkte het afscheid nemen van het leven.

Zo zitten er in het publiek alle verhalen van individuen en hun levenservaringen als onzichtbare draadjes, net als dit draadje van ons. Niemands stem, niemands verhaal is uitgesloten. Heeft een link naar de man op het podium. Zijn stem en zijn dialect, zijn teksten en muziek, zijn professionele benadering van de voorstelling pakt al die onzichtbare draadjes op en stemt die alsof het een groter instrument is. Niemand heeft dat alleen in handen, hij ook niet. Dat is de kern van afstemming.